

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

Комментарии

Тема и локализация в стандарте	Тип комментария	Комментарий или вопрос обоснование / суть изменения	Предложение Предлагаемая формулировка (добавление, изменение, удаление)	Автор комментария	Палата (Экол, Экон, Соц.)	Комментарий рабочей группы
2.3.2	О	Необходимо акцентировать большее внимание на выдаче средств с защитой от пореза для лесников-вальщиков.	Предложение – добавить после фразы «у тым ліку для працаўнікоў з бензапіламі» уточнение следующего содержания: «(уключаючы ляснікоў з пасведчаннямі вальшчыкаў, якія прыцягваюцца часова або на пастаяннай аснове да працы з бензапіламі)».	SGS S.A./Луферов А.О.	Аудитор	Отклонено. “Працаўнікі з бензапіламі” включает всех работников, которые работают с бензопилами
2.3.2 і 2.3.3	Р О	Дадаць верыфікатар пра праверку падрадчыкаў. Спіс сродкаў індывідуальнай засцярогі не адпавядае Інструкцыі МАП па бяспецы і ахове працы пры лесатэхнічных працах	Матэрыялы праверкі падрадчыкаў	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Отклонено. Индикатором 2.3.3 проверяется использование средств индивидуальной защиты у подрядчиков
4.1.2. Стр. 20		«б) Карта-схема размеркавання лясных кварталаў па зонах радыеактыўнага забруджвання.»	Предлагаем дополнить фразой «..., размешчэнная в открытом доступе».	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Верификатор а) изложен в редакции Размяшчэнне ў адкрытым доступе* актуалізаванай інфармацыі аб радыяцыйнай абстаноўцы ў межах Адзінкі кіравання* і магчымасці выкарыстання лясной прадукцыі. Верификатор г) говорит наличии такой информации на плакатах и стендах
4.2.1 Стр. 21		«б) Агульнадаступная інфармацыя Арганізацыя* аб месцы і часе правядзення лесаўпарадкавальных нарад»	Предлагаем дополнить фразой «..., размешчэнная в открытом доступе, в том числе на Интернет-сайте Организации* (при наличии такого сайта)».	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Изменены верификаторы: а) Інтэрнэт-сайт Арганізацыі*; б) Іншыя крыніцы агульнадаступнай* інфармацыі
4.2.4 Стр. 21		«4.2.4. Арганізацыя* інфармуе мясцовыя супольнасці* і прымае меры па яго ўцягванні ў працэсы планавання лесагаспадарчай дзейнасці (АМІ 4.2.4 адаптаваны)»	Предлагаем дополнить перечень верификаторов: в) документы, которые подтверждают предоставление Организацией информации о содержании лесоустроительного проекта в случае письменных и электронных обращений представителей местных сообществ, а также предоставление текста лесоустроительного проекта для ознакомления в офисе Организации при личном обращении	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Верификаторы изложены в редакции: а) Сведчанні Арганізацыі *, якія пацвярджаюць інфармаванне мясцовых супольнасцяў*. б) Апытанне прадстаўнікоў мясцовых супольнасцяў*

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

			представителей местных сообществ.			
6.1.1	P	Індыкатар 6.1. з'яўляецца адным з ключавых – як прыродныя каштоўнасці індывідуальна уплывае на выкананне іншых індывідуальных (напрыклад, прынцып 10). Прапануем дадаць верыфікатары, якія паказваюць сувязі паміж прынцыпамі і індыкатарамі.	Г) Матэрыялы плана кіравання прыродаахоўных тэрыторый (нацпаркі, заказнікі і інш) пры іх наяўнасці Д) Рэпрэзентатыўныя ўчасткі Е) палявыя даследаванні Ё) кансультацыі з экспертамі	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено частично. Материалы планов управления включены в принцип 9, поскольку они касаются только природоохранных территорий. Репрезентативные участки рассматриваются в критерии 6.5 Редкие виды – в критерии 6.4. В соответствии с национальным законодательством при идентификации редких видов, биотопов, ландшафтов должны быть подготовлены охранные документы, которые находят отражение в лесоустроительном проекте, а также проверяются в критерии 6.4, принципе 9.
6.1.1	P	Індывідуальны і версіі 2 Беларускага нацыянальнага стандарта указвае на існаванне найлепшай даступнай інфармацыі. Разам з тым верыфікатар указвае на адзіны крыніца гэтай інфармацыі – лесустроіцельны праект з таксацыйнымі апісаннямі. У ЕМІ, у інструкцыі для разрабаччыкаў стандартаў, указваецца, што разрабаччыкі стандартаў павінны* паказаць найлепшую даступную інфармацыю*, якую Арганізацыя* павінна існаваць для Індывідуальнага 6.1.1. Акрамя таго, у ЕМІ прыводзіцца магчымы перапіс лепшай даступнай інфармацыі па даным індывідуальнаму, у тым ліку: - рэпрэзентатыўныя участкі; - палявыя даследаванні; - базы даных, якія ўтрымліваюцца звесткі пра прыродныя каштоўнасці*; - кансультацыі з зацікаўленымі старонамі; Прапануюцца таксама дадатковыя верыфікатары: х) перапіс рэпрэзентатыўных участкаў; х) вынікі палявых даследаванняў (пры наяўнасці); х) вынікі кансультацый з зацікаўленымі старонамі; х) матэрыялы планавання (пры іх наяўнасці)	В соответствии с требованиями ЕМИ предлагается указать возможный перечень Найлепшай даступнай інфармацыі*, якая павінна выкарыстоўвацца для ідэнтыфікацыі прыродных каштоўнасцяў* на тэрыторыі Адзінкі кіравання*, у тым ліку: - перапіс рэпрэзентатыўных участкаў; - палявыя даследаванні; - базы даных, якія ўтрымліваюцца звесткі пра прыродныя каштоўнасці*; - кансультацыі з зацікаўленымі старонамі; Прапануюцца таксама дадатковыя верыфікатары: х) перапіс рэпрэзентатыўных участкаў; х) вынікі палявых даследаванняў (пры наяўнасці); х) вынікі кансультацый з зацікаўленымі старонамі; х) матэрыялы планавання (пры іх наяўнасці)	Арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Эколог	Учтено частично. Материалы планов управления включены в принцип 9, поскольку они касаются только природоохранных территорий. Репрезентативные участки рассматриваются в критерии 6.5 Редкие виды – в критерии 6.4. В соответствии с национальным законодательством при идентификации редких видов, биотопов, ландшафтов должны быть подготовлены охранные документы, которые находят отражение в лесоустроительном проекте, а также проверяются в критерии 6.4, принципе 9.

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

		репрезентативные участки и другие биологические ценности выпадают из сферы оценки и индикаторов 10.10.1 и 10.10.2, что несет прямую угрозу уничтожения таких природных ценностей, как репрезентативные участки, включающие природные ценности в их естественном состоянии, а также рэдкія* і пагражальныя* віды, біятопы*, экасістэмы* і ландшафтныя каштоўнасці*, например, при строительстве линий коммуникаций				
6.2.1.	P	Дадаць верыфікатар	Матэрыялы плана кіравання прыродаахоўных тэрыторый (нацпаркі, заказнікі і інш) пры іх наяўнасці	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено частично. Материалы планов управления включены в принцип 9, поскольку они касаются только природоохраных территорий.
6.2.2	P	В материалах планов управления ООПТ всегда приводится анализ воздействия хозяйственной деятельности на биологическое разнообразие. В связи с этим предлагается дополнительный верификатор к данному индикатору.	Дополнительный верификатор: х) материалы планов управления, при их наличии	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Материалы планов управления включены в принцип 9, поскольку они касаются только природоохраных территорий.
6.3.1	P	Дадаць верыфікатар	Меры па прадухіленні адмоўнага ўплыву гаспадарчай дзейнасці ў плане кіравання прыродаахоўнымі тэрыторыямі*.	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено частично. Материалы планов управления включены в принцип 9, поскольку они касаются только природоохраных территорий.
6.3.1	P	В материалах планов управления указываются необходимые меры по предотвращению отрицательного воздействия хозяйственной деятельности на биологическое разнообразие. В связи с этим предлагается дополнительный верификатор	Дополнительный верификатор: х) меры по предотвращению отрицательного воздействия хозяйственной деятельности на биологическое разнообразие, указанные в материалах планов управления, при их наличии, выполняются.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Материалы планов управления включены в принцип 9, поскольку они касаются только природоохраных территорий.
6.3.2	P	Дадаць верыфікатар	Аналіз выканання плана кіравання прыродаахоўнымі тэрыторыямі*.	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено частично. Материалы планов управления включены в принцип 9, поскольку они касаются только природоохраных территорий.
6.3.2	P	В материалах планов управления указываются необходимые меры по предотвращению отрицательного воздействия хозяйственной деятельности на биологическое разнообразие. В связи с этим предлагается дополнительный верификатор	Дополнительный верификатор: х) при реализации хозяйственной деятельности учитывают меры по предотвращению отрицательного воздействия на биологическое разнообразие, указанные в материалах планов управления, при их наличии	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Материалы планов управления включены в принцип 9, поскольку они касаются только природоохраных территорий.

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

6.3.3	P	Добавление данного верификатора позволяет сделать оценку выполнения индикатора более объективной.	Дополнительный верификатор: х) результаты консультаций с заинтересованными сторонами;	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Отклонено. В данном случае речь идет о том, что меры приняты, а это подтверждается полевой проверкой
6.4.1	P	На наш погляд лягасы і дзяржава праз інспекцыі не надаюць належную ўвагу рэдкім відам. Прапануем новую рэдакцыю каб знізіць існуючую рызыку для рэдкіх і пагражальных відаў.	6.4.1. У дадатак да Найлепшай даступнай інфармацыі* праводзяцца даследаванні ў супрацоўніцтве з адпаведнымі арганізацыямі для выяўлення рэдкіх* і пагражальных відаў* (у тым ліку відаў СИТЕС, калі дастасоўна), месцаў іх пражывання (на нацыянальным, рэгіянальным і мясцовым узроўні), якія прысутнічаюць альбо могуць прысутнічаць ў межах Адзінкі кіравання* і побач з ёй там, дзе яны могуць быць закрануты ў выніку гаспадарчай дзейнасці Арганізацыі* (АМІ 6.4.1 прыняты)	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Добавлен верификатор: в) Інтернэт сайт Арганізацыі* з інфармацыяй аб паслядоўнасці дзеянняў для асобаў, якія маюць інфармацыю аб рэдкіх* і пад пагрозай відаў* на тэрыторыі Адзінкі кіравання*
6.4.1	P	Предложенные верификаторы не позволяют оценить выполнение требований данного индикатора. В соответствии с индикатором: “6.4.1. Найлепшая даступная інфармацыя* выкарыстоўваецца для выяўлення рэдкіх* і пагражальных відаў*...». Кроме того, в соответствии с ЕМИ разработчики стандартов должны* указать наилучшую доступную информацию*, которую Организация* должна* использовать для индикатора 6.4.1.	Предлагается минимальный перечень лучшей доступной информации: у тым ліку: - Чырвоная кніга Рэспублікі Беларусь; - інфармацыя рэгіянальных органаў Мінпрыроды; - агульнадаступныя электронныя базы дадзеных па месцах абітання ахоўваемых відаў; - матэрыялы планаў кіравання ААПТ (калі датычыцца), а таксама планаў дзейнасці па ахове відаў; - кансультацыі з экспертамі і зацікаўленымі бакамі (спецыялістамі НАН, ВНУ, НДІ, грамадскіх арганізацый і гд.); - матэрыялы вынікаў палявых навуковых даследаванняў ажыццяўляемых у межах тэрыторыі кіравання арганізацыі па замове самой арганізацыі альбо іншымі. Предлагается редакция верификаторов: а) Спіс рэдкіх* і пагражальных* відаў, якія выяўлены ў межах Адзінкі кіравання* і побач з ёй там, дзе яны могуць быць закрануты ў выніку гаспадарчай дзейнасці Арганізацыі*;	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Верификаторы изложены в следующей редакции: а) Спіс рэдкіх* і пад пагрозай* відаў, якія выяўлены ў межах Адзінкі кіравання* і побач з ёй там, дзе яны могуць быць закрануты ў выніку гаспадарчай дзейнасці Арганізацыі*. б) Звесткі з тэрытарыяльных органаў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. в) Інтернэт сайт Арганізацыі* з інфармацыяй аб паслядоўнасці дзеянняў для асобаў, якія маюць інфармацыю аб рэдкіх* і пад пагрозай відаў* на тэрыторыі Адзінкі кіравання*. Это дает возможность всем заинтересованным сторонам (в т.ч. лесхозу) участвовать в процессе идентификации редких видов

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

			падрыхтаваны з выкарыстаннем найлепшай даступнай інфармацыі*. б) Актуальныя матэрыялы кансультацый з зацікаўленымі бакамі* (але не радзей аднаго разу ў 3 гады).			
6.4.1	P	В соответствии с Централизованной национальной оценкой рисков контролируемой древесины (ЦНОР) (Centralized National Risk Assessment for Belarus FSC-CNRA-BY V1-0 EN) в индикаторе 1.9 Protected sites and species (охраняемые территории и виды) риск, в целом по Беларуси, для данного индикатора указан как "Установленный риск" ("Specified risk"). В соответствии с процедурой применения оценки рисков (Guideline for Standard Developers for addressing risk of unacceptable activities in regard to scale and intensity FSC-GUI-60- 002 V1-0 D1-3EN 16 March, 2016), к индикатору 6.4.1 в дополнение к лучшей доступной информации проводятся исследования в сотрудничестве с соответствующими организациями для выявления редких и находящихся под угрозой исчезновения видов * и их мест обитания *, включая СИТЕС виды (где применимо) и те, которые перечислены в национальных, региональных и местных списках редких и находящихся под угрозой исчезновения видов *, которые присутствуют или, вероятно, будут присутствовать на территории управления и рядом с территорией управления*. В связи с указанным выше предлагается новая редакция индикатора.	Редакция индикатора: 6.4.1. Для выяўлення рэдкіх* і пагражальных відаў* (у тым ліку відаў СИТЕС, калі дастасоўна), месцаў іх пражывання (на нацыянальным, рэгіянальным і мясцовым узроўні), якія прысутнічаюць альбо могуць прысутнічаць ў межах Адзінкі кіравання* і побач з ёй там, дзе яны могуць быць закрануты ў выніку гаспадарчай дзейнасці Арганізацыі* выкарыстоўваецца найлепшая даступная інфармацыя*, у тым ліку палявыя даследаванні ў супрацоўніцтве з адпаведнымі арганізацыямі.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	6.4.1. <i>Найлепшая даступная інфармацыя*</i> выкарыстоўваецца для ідэнтыфікацыі <i>рэдкіх*</i> і <i>пад пагрозай*</i> відаў, якія павінны быць захаваныя ў адпаведнасці з нацыянальнымі заканадаўствам
6.4.1	P	В связи с указанным выше, также предлагается дополнительный верификатор.	Предлагается дополнительный верификатор к 6.4.1: х) У выпадку, калі ў Арганізацыі* адсутнічае інфармацыя аб рэдкіх* і пагражальных відах*, альбо колькасць перададзеных пад ахову месцаў абітання рэдкіх* і пагражальных відаў у межах Арганізацыі* значна менш, чым утрымліваецца ў крыніцах найлепшай даступнай інфармацыі, Арганізацыя* павінна самастойна альбо з выкарыстаннем	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Верификаторы изложены в следующей редакции: а) Спіс рэдкіх* і пад пагрозай* відаў, якія выяўленыя ў межах Адзінкі кіравання* і побач з ёй там, дзе яны могуць быць закранутыя ў выніку гаспадарчай дзейнасці Арганізацыі*. б) Звесткі з тэрытарыяльных органаў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. в) Інтэрнэт сайт Арганізацыі* з інфармацыяй аб

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

			зацікаўленых бакоў праводзіць палявыя даследванні, накіраваныя на забеспячэнне аховы рэдкіх* і пагражальных відаў*.			паслядоўнасці дзеянняў для асобаў, якія маюць інфармацыю аб рэдкіх* і пад пагрозай відаў* на тэрыторыі Адзінкі кіравання*. Это дает возможность всем заинтересованным сторонам (в т.ч. лесхозу) участвовать в процессе идентификации редких видов
6.4.1	P	С учетом указанного выше, также предлагается редакция верификатор	Редакция верификатора: х) матэрыялы кансультацыі з зацікаўленымі бакамі, вынікі палявых даследванняў, праекты ахоўных дакументаў.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Верификаторы изложены в следующей редакции: а) Спіс рэдкіх* і пад пагрозай* відаў, якія выяўленыя ў межах Адзінкі кіравання* і побач з ёй там, дзе яны могуць быць закранутыя ў выніку гаспадарчай дзейнасці Арганізацыі*. б) Звесткі з тэрытарыяльных органаў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. в) Інтэрнэт сайт Арганізацыі* з інфармацыяй аб паслядоўнасці дзеянняў для асобаў, якія маюць інфармацыю аб рэдкіх* і пад пагрозай відаў* на тэрыторыі Адзінкі кіравання*. Это дает возможность всем заинтересованным сторонам (в т.ч. лесхозу) участвовать в процессе идентификации редких видов
6.4.2	P	Для более объективной оценки данного индикатора предлагается дополнительный верификатор.	Дополнительный верификатор: е) Кансультацыі і апытанне зацікаўленых бакоў*	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Верификатор в) изложен в редакции: Праекты ахоўных* дакументаў і / або матэрыялы аб прыпыненні дзейнасці ў выяўленых месцах пражывання рэдкіх* і пад пагрозай* відаў, да якіх пачатая працэдура перадачы пад ахову
6.5	O	Недостаточно раскрыт вопрос выделения репрезентативных участков и ведения хозяйственной деятельности в них ² .	Предложение – провести углубленное обучение представителей лесхозов в области выделения репрезентативных участков и ведения хозяйства в них. Также требуется определиться со статусом таких участков на законодательном уровне.	SGS S.A./Луферов А.О.	Аудитор	Отклонено. Выходит за рамки стандарта, но может быть учтено при разработке рекомендации по лесной сертификации для лесхозов
6.5.1	P	Критерий ЕМИ и второй версии проекта национального стандарта указывает на то, что «лучшая доступная информация* используется». Предложенные верификаторы требуют наличие информации и не акцентируют внимания на ее использовании, как указано в индикаторе ЕМИ. Предлагаются	Предлагаются дополнительные верификаторы: х) Матэрыялы аб наяўнасці на тэрыторыі адзінкі кіравання рэдкіх і тыповых для тэрыторыі Беларусі біятопаў (катыгорыя КАА 3), пры наяўнасці апошніх, выкарыстаны для	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Редкие биотопы – изложены в принципе 9 (НСВ3) Остальные предложенные верификаторы определяют как лесхозу собирать информацию, что выходит за рамки стандарта.

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

		дополнительные, новые верификаторы для индикатора 6.5.1	падрыхтоўкі пераліку рэпрэзентатыўных участкаў*. х) Матэрыялы планаў кіравання для ахоўваемых прыродных тэрыторый (калі датычыцца) выкарыстаны для падрыхтоўкі пераліку рэпрэзентатыўных участкаў*. х) Абгрунтаваныя прапановы зацікаўленых бакоў выкарыстаны для падрыхтоўкі пераліку рэпрэзентатыўных участкаў*.			
6.5.2	P	Уточненный перевод, индикатор приведен в соответствие с ЕМИ. Значение слова “ахоўваюцца” (рус. охраняются) не тождественно значению слова «protected» (бел. «захаваныя»). В ЕМИ указывается, что участки защищены/сохранены. Термин “ахоўваюцца” не подразумевает запрет хозяйственной деятельности и может вводить в заблуждение держателей сертификата, порождая потенциальные нарушения и конфликты. В частности, некоторые рубки в лесном хозяйстве относятся к деятельности по защите и охране (ахове) леса.	6.5.2. Рэпрэзентатыўныя ўчасткі* прыродных экасістэм* там, дзе яны існуюць, захаваныя ў натуральным стане (АМІ 6.5.2 прыняты)	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	6.5.2. Рэпрэзентатыўныя ўчасткі* натуральных экасістэм* ахоўваюцца* там, дзе яны існуюць (АМІ 6.5.2 прыняты)
6.5.2	P	Указанные верификаторы не позволяют в полной мере оценить сохранность репрезентативных участков. Предлагаются дополнительные верификаторы.	Предлагаются дополнительные верификаторы: х) Праверка дакументацыі пацьвярджае, што змены ў рэпрэзентатыўных участках не прывялі да памяншэння іх плошчы альбо якасці (узросту і/ці натуральнасці стану). х) У межах рэпрэзентатыўных участкаў адсутнічаюць запраектаваныя мерапрыемствы, якія могуць прывесці да страты натуральнага стану* рэпрэзентатыўных участкаў*.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Верификаторы изложены в следующей редакции: а) Дакументацыя аб гаспадарчай дзейнасці (пры наяўнасці дзейнасці) ў рэпрэзентатыўных участках* б) Палявая праверка
6.5.4.	T	Пропущена нумерация индикатора 6.5.3.	Изменить нумерацию индикатора 6.5.4 на 6.5.3.	SGS S.A./Луферов А.О.	Аудитор	Исправлено
6.5.4 Стр. 31		«6.5.4. Рэпрэзентатыўныя ўчасткі* займаюць не менш 5%, а ў спалучэнні з іншымі кампанентамі сеткі ахоўных* участкаў – не менш 10% плошчы Адзінкі кіравання*(АМІ 6.5.5 адаптаваны)»	Предлагаем дополнить перечень верификаторов: в) площадь участков леса, имеющих статус репрезентативных участков непрерывно на протяжении последних 5-10-20 лет.	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Отклонено. Невозможно выполнить, поскольку со временем меняется конфигурация лесных выделов. Кроме того, некоторые лесхозы могут иметь сертификат только несколько лет и верификатор будет неприменим для них.
6.5.4.	P	Выпаў тэрмін “Conservation Area Network/ сетка ахоўных участкаў*”, які грае галоўную ролю у крытэры 6.5.	Дадаць у гласарый тэрмін Conservation Area Network”	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	6.5.3. Рэпрэзентатыўныя ўчасткі* займаюць не менш 5%, а разам з іншымі кампанентамі сеткі ахоўных

Проект беларускага нацыянальнага стандарту FSC-STD-BY-V1-2-2019 версія 1-2

		<p>Не менш 10% тэрыторыі павінны ствараць Conservation Area Network - тэрыторыя, дзе "Those portions of the Management Unit* for which conservation is the primary and, in some circumstances, exclusive objective".</p> <p>The Conservation Area Network* shall* be large enough to allow natural processes to take place in the absence of any direct human interference. Since 2011, the FSC Policy and Standards Committee, on behalf of the FSC Board of Directors, have consistently applied a minimum threshold of 10% of the Management Unit* to all FSC National FSC-STD-60-004 V1-0 EN INTERNATIONAL GENERIC INDICATORS - 41 of 84 - Standards through the national standards approval process.</p> <p>Такім чынам, падыход FSC такі, што не менш, чым для 10% тэрыторыі рэжым павінен быць блізкім за запаведнага.</p>	<p>Адпаведна змяніць індыкатар 6.5.4. ужываючы новы тэрмін:</p> <p>6.5.4. Рэпрэзентатыўныя ўчасткі* займаюць не менш 5%, а ў спалучэнні з іншымі кампанентамі сеткі ахоўных участкаў* – не менш 10% плошчы Адзінкі кіравання*(AMI 6.5.5 адаптаваны).</p> <p>Верыфікатары:</p> <p>а) Спіс і плошча рэпрэзентатыўных участкаў*.</p> <p>б) Спіс і плошча ахоўваемых лясоў* Адзінкі кіравання*, якія аднесены да сеткі ахоўных участкаў* і якія захоўваюцца у натуральным стане</p>			<p>участкаў – не менш 10% плошчы Адзінкі кіравання* (AMI 6.5.5 адаптаваны).</p> <p>Верыфікатары:</p> <p>а) Плошча рэпрэзентатыўных участкаў*.</p> <p>б) Агульная плошча ахоўваемых лясоў* Адзінкі кіравання*.</p>
6.6.3	P	<p>Подход рабочей группы считаем не совсем верным. В принципе 6 речь идет о определении и выделении природных ценностей (начиная с 6.1 и далее). А в принципе 10 о построении работы так, чтобы эти ценности были сохранены и восстановлены (в случае повреждения). Поэтому считаем правильным в индикаторе 6.6.3 описать, какие элементы биотопа (элементы биоразнообразия) нужно выделить при подготовке участка в рубку, а в принципе 10 (индикаторы 10.10-10.11) как организовать работу, чтобы эти ценности были сохранены.</p> <p>Standard Developers shall* specify management thresholds for habitat features* in national standards. Трэба дадаць тэрмін "асаблівасці біятопу/ Habitat features" Habitat features: Forest* stand attributes and structures, including but not limited to: o Old commercial and non-commercial trees whose age noticeably exceeds the average age of the main canopy; o Trees with special ecological value;</p>	<p>6.6.3 Гаспадарчая дзейнасць падтрымлівае, ўзмацняе або аднаўляе* асаблівасці біятопаў*, звязаныя з прыроднымі экасістэмамі*, падтрымлівае разнастайнасць натуральна распаўсюджаных відаў і іх генетычную разнастайнасць згодна з дадаткам Ж.</p> <p>Дададат Ж (гл. Ніжэй)</p>	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	<p>Учтено частично.</p> <p>6.6.3. Гаспадарчая дзейнасць падтрымлівае, ўзмацняе або аднаўляе* асаблівасці біятопаў*, звязаныя з прыроднымі экасістэмамі*, каб падтрымаць разнастайнасць натуральна распаўсюджаных відаў і іх генетычную разнастайнасць, у прыватнасці:</p> <p>- на лесасеках рубак галоўнага карыстання захоўваецца не менш 10 жывых дрэў пераважна хвойных і шырокалісцевых парод (з сярэднім і большым дыяметрам) на гектар з улікам іх ветраўстойлівасці і асаблівасцей дзялянкі пры іх наяўнасці на рубцы (AMI 6.6.3 адаптаваны).</p> <p>Верыфікатары:</p> <p>а) Дакументы аб прызначэнні рубак галоўнага карыстання.</p> <p>б) Палявая праверка.</p>

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

		<ul style="list-style-type: none"> o Vertical and horizontal complexity; o Standing dead trees; o Dead fallen wood; o Forest openings attributable to natural disturbances; o Nesting sites; o Small wetlands, bogs, fens; o Ponds; o Areas for procreation; o Areas for feeding and shelter, including seasonal cycles of breeding; o Areas for migration; o Areas for hibernation. <p>Прапануем змены у дадатак Ж</p>				
6.6.3	P	<p>В нынешнем виде изложение индикатора видится не совсем логичным. Если здесь «в частности» указаны не менее 10 деревьев на 1 га, а в приложении Ж указаны все остальные категории деревьев и другие элементы леса, то не понятно, по какому критерию и чем эти деревья лучше остальных деревьев и других ценных элементов и, соответственно, чем те деревья и другие элементы хуже?</p> <p>Видится логичным в инд. 6.6.3 либо перечислить основные ценные элементы леса в виде других подпунктов в дополнение к 10 деревьям, либо удалить отсюда упоминание 10 деревьев и перенести их в приложение Ж.</p> <p>В стандарте НЕПКон перечисление этих элементов с указанием на специфику их выделения и сохранения дано в самом индикаторе и оно себя вполне успешно зарекомендовало. Поэтому видится целесообразным поддержать здесь предложение, сформулированное Александром Зубкевичем</p>	<p>6.6.3 Гаспадарчая дзейнасць падтрымлівае, ўзмацняе або аднаўляе* асаблівасці біятопаў*, звязаныя з прыроднымі экасістэмамі*, падтрымлівае разнастайнасць натуральна распаўсюджаных відаў і іх генетычную разнастайнасць згодна с дадаткам Ж.</p> <p>Дададат Ж (гл. Ніжэй)</p>	НЭПКон/Козулько Г.А.	Аудитор	<p>Учтено частично.</p> <p>6.6.3. Гаспадарчая дзейнасць падтрымлівае, ўзмацняе або аднаўляе* асаблівасці біятопаў*, звязаныя з прыроднымі экасістэмамі*, каб падтрымаць разнастайнасць натуральна распаўсюджаных відаў і іх генетычную разнастайнасць, у прыватнасці:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на лесасеках рубак галоўнага карыстання захоўваецца не менш 10 жывых дрэў пераважна хвойных і шырокалісцевых парод (з сярэднім і большым дыяметрам) на гектар з улікам іх ветраўстойлівасці і асаблівасцей дзялянкі пры іх наяўнасці на рубцы (АМІ 6.6.3 адаптаваны). <p>Верыфікатары:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Дакументы аб прызначэнні рубак галоўнага карыстання. б) Палявая праверка.
7.6.1	p	<p>Дадаць верыфікатар, які датычыцца “праактыўнасці”</p> <p>Culturally appropriate* engagement* is used to:</p> <p>1) Determine appropriate representatives and contact points (including where appropriate, local institutions, organizations and authorities);</p>	<p>Доказы аб інфармаванні закранутых бакоў аб плануемай дзейнасці</p> <p>Дадаць у гласарый тэрмін “культурна прымальнае ўзаемадзеянне”</p>	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	<p>Добавлен верификатор б) Апытанне закранутых бакоў*</p> <p>В глоссарий добавлен термин:</p> <p>Культурна прымальнае (Culturally appropriate) [узаемадзеянне] – сродкі / падыходы да ахопу мэтавых груп, якія адпавядаюць звычайам, каштоўнасцям, асаблівасцям і ладу жыцця мэтавай</p>

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

		<p>2) Determine mutually agreed communication channels allowing for information to flow in both directions;</p> <p>3) Ensure all actors (women, youth, elderly, minorities) are represented and engaged equitably;</p> <p>4) Ensure all meetings, all points discussed and all agreements reached are recorded;</p> <p>5) Ensure the content of meeting records is approved; and</p> <p>6) Ensure the results of all culturally appropriate* engagement* activities are shared with those involved.</p>				аўдыторыі.
9.2.1	О	<p>Индикатор 9.2.1. в предложенной версии 2 Белорусского национального стандарта не соответствует ЕМИ 9.2.1. ЕМИ 9.2.1. говорит о угрозах ВПЦ*. В предложенной версии 2 национального стандарта, при объединении ЕМИ 9.2.1., 9.2.2., 9.2.4., смысл данных индикаторов полностью теряется. Верификаторы, предложенные в версии 2 Белорусского национального стандарта, не дают возможности проверить выполнение требований данного индикатора, так как охранные документы (паспорта, Положение о охраняемых территориях) не содержат информации о возможных угрозах ВПЦ.</p>	<p>Предложения по всему критерию и верификаторам ниже.</p>	<p>Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»</p>	Экол	<p>Учтено частично. Индикатор изложен в редакции: 9.2.1. Стратэгія і гаспадарчыя мерапрыемствы распрацаваныя ў адпаведнасці з дадаткам Е з улікам наяўнасці і стану ідэнтыфікаваных Каштоўнасцяў асаблівай аховы* і магчымых для іх пагроз такім чынам, каб эфектыўна забяспечыць падтрымку або пляяпшэнне стану гэтых КАА*. (АМІ 9.2.1, 9.2.2, 9.2.6 аб'яднаныя і адаптаваныя)).</p> <p>Верыфікатары:</p> <p>а) Лесаўпарадкавальны праект;</p> <p>б) Дакументы асабліва ахоўваемых прыродных тэрыторыяў ў межах Адзінкі кіравання*;</p> <p>в) Ахоўныя абавязацельствы на участкі, якія ўтрымліваюць Каштоўнасці асаблівай аховы* ў межах Адзінкі кіравання* там, дзе гэта прадугледжана нацыянальным заканадаўствам;</p> <p>г) Планы кіравання адпаведных асабліва ахоўваемых прыродных тэрыторый (пры наяўнасці).</p> <p>д) Іншыя дакументы, якія Арганізацыя* лічыць мэтазгодным улічваць пры планаванні дзейнасці (пры наяўнасці).</p>
9.2.1	Р	<p>Индикатор приведен в соответствие с ЕМИ, а также в соответствие с критерием 9.2. В ЕМИ, индикатор 9.2.1., указывает что угрозы ВПЦ* определены с использованием наилучшей доступной информации*. То-есть, четко указывается на необходимость определения угроз для ВПЦ. В предложенной версии национального стандарта, при объединении ЕМИ</p>	<p>9.2.1. Пагрозы Каштоўнасцям асаблівай аховы* вызначаны з улікам лепшай даступнай інфармацыі*.</p>	<p>Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»</p>	Экол	<p>См. выше и концепцию НСV</p>

Проект беларускаго нацыянальнага стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версія 1-2

		9.2.1.,9.2.2., 9.2.4., смысл индикатора ЕМИ 9.2.1 теряется.				
9.2.1	P	Предлагается дополнительный, новый верификатор для критерия 9.2.1.	х) Для кожнага тыпу Каштоўнасцяў асаблівай аховы* якія вызначаны на на тэрыторыі Адзінкі кіравання*, з улікам лепшай даступнай інфармацыі* і ўжывання падыходу папярэдняй засцярогі*, акрэслены магчымыя пагрозы.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. выше и концепцию HCV
9.2.1	P	Предлагается дополнительный, новый верификатор для критерия 9.2.1.	х) Для вызначэння магчымых пагроз Каштоўнасцям асаблівай аховы*, якія вызначаны на на тэрыторыі Адзінкі кіравання*, выкарыстаны матэрыялы планаў кіравання ахоўваемых прыродных тэрыторый, калі датычыцца.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. выше и концепцию HCV
9.2.1	P	Предлагается дополнительный, новый верификатор для критерия 9.2.1.	х) Для вызначэння магчымых пагроз Каштоўнасцям асаблівай аховы*, якія вызначаны на на тэрыторыі Адзінкі кіравання*, выкарыстаны матэрыялы апісання прыродаахоўных тэрыторый міжнароднай значнасці, інфармацыя аб якіх знаходзіцца ў свабодным доступе (гл. Дадатак Стратэгія для падтрымання каштоўнасцей асаблівай аховы) .	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. выше и концепцию HCV
9.2.2	P	Критерий приведен в соответствии с ЕМИ. ЕМИ 9.2.2. «Management strategies and actions are developed to maintain and/or enhance the identified High Conservation Values* and to maintain associated High Conservation Value Areas* prior to implementing potentially harmful management activities», указывает на необходимость разработки стратегии по поддержанию или улучшению ВПЦ с учетом выявленных угроз, до начала потенциально опасных действий. В предложенной версии 2 национального стандарта, при объединении ЕМИ 9.2.1.,9.2.2., 9.2.4., ни в одном из индикаторов (версия 2 национального стандарта) не указывается на необходимость разработки стратегии с учетом угроз.	9.2.2. Планы/Стратэгіі па падтрымцы і/альбо паляпшэнню вызначаных Каштоўнасцей асаблівай аховы* падрыхтаваныя з улікам вызначаных пагроз (гл. 9.2.1), да пачатку рэалізацыі патэнцыйна небяспечных мерапрыемстваў.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Индикатор изложен в редакции: 9.2.2. Стратэгіі кіравання і дзеяння па падтрымцы і / або паляпшэнню ідэнтыфікаваных Каштоўнасцяў асаблівай аховы* распрацаваны праз узаемадзеянне* з закранутымі* і зацікаўленымі бакамі* і экспертамі. (АМІ 9.2.3 адаптаваны) Верыфікатары: а) Дакументы аб кансультацыях з закранутымі* і зацікаўленымі бакамі*; б) Інтэрнэт-сайт Арганізацыі* з інфармацыяй аб магчымасці правядзення кансультацый з закранутымі* і зацікаўленымі бакамі* па кіраванню Каштоўнасцямі асаблівай аховы*.
9.2.2	P	Предлагается новый верификатор для критерия 9.2.2.	х) Апрацаваная Стратэгія ці План па падтрымцы і/альбо паляпшэнню вызначаных Каштоўнасцяў асаблівай аховы*, утрымлівае	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. выше и концепцию HCV

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

			мерапрыемствы накіраваныя на выключэнне альбо мінімізацыю вызначаных у адпаведнасці з 9.2.1. магчымых пагроз для кожнага участка КАА.			
9.2.2	P	Предлагается новый верификатор для критерия 9.2.2.	х) План арганізацыі і развіцця лясной гаспадаркі і гаспадарчых мерапрыемстваў распрацаваны з улікам Стратэгіі ці Плану па падтрымцы і/альбо паляпшэнню вызначаных Каштоўнасцяў асаблівай аховы*.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ и концепцию HCV
9.2.3	P	Предлагается новый критерий в соответствии с ЕМИ (9.2.6)	9.2.3 Мерапрыемствы па падтрымцы і/альбо паляпшэнню вызначаных Каштоўнасцяў асаблівай аховы*, павінны быць эфектыўныя (АМІ 9.2.6 адаптаваныя).	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ и концепцию HCV
9.2.3	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.2.3. (в соответствии с ЕМИ 9.2.6).	х) Плошча Каштоўнасцяў асаблівай аховы* не павінна памяншацца ў выніку гаспадарчай дзейнасці.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ и концепцию HCV
9.2.3	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.2.3. (в соответствии с ЕМИ 9.2.6).	х) Стан Каштоўнасцяў асаблівай аховы* не павіннен пагаршацца ў выніку гаспадарчай дзейнасці.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ и концепцию HCV
9.2.3	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.2.3. (в соответствии с ЕМИ 9.2.6).	х) Кансультацыі з зацікаўленымі і закранутымі бакамі падцвярджаюць, што стан Каштоўнасцяў асаблівай аховы* не памяншаецца і не пагаршацца ў выніку гаспадарчай дзейнасці.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ и концепцию HCV
9.2.3	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.2.3. (в соответствии с ЕМИ 9.2.6).	х) Прызначаныя гаспадарчыя мерапрыемствы на тэрыторыях з Каштоўнасцямі асаблівай аховы*, якія ахоўваюцца згодна з патрабаваннямі нацыянальнага заканадаўства, адпавядаюць патрабаванням нацыянальнага прыродаахоўнага заканадаўства, а таксама рэкамендацыям па вядзенню гаспадаркі на тэрыторыях міжнароднай значнасці.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ и концепцию HCV
9.2.3	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.2.3. (в соответствии с ЕМИ 9.2.6).	х) Абмежаванні вядзення гаспадарчай дзейнасці павінны адпавядаць сучасным нарматывам і рэкамендацыям па ахове Каштоўнасцей асаблівай аховы	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ и концепцию HCV
9.3.1	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.3.1.	х) Вынікі штогадовага маніторынгу	Общественная	Экол	Учтено частично.

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

			Каштоўнасцей асаблівай аховы* сведчаць аб тым, што плошча і стан Каштоўнасцямі асаблівай аховы* не памяншаецца і не пагаршаецца	ахова птушак Бацькаўшчыны»		Верыфікатары: а) Дакументацыя аб дзейнасці на тэрыторыях з ідэнтыфікаванымі Каштоўнасцямі асаблівай аховы*; б) Палявая праверка
9.3.1	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.3.1.	х) Вынікі рэалізаваных прапанаваных для аховы Каштоўнасцяў асаблівай аховы* мерапрыемстваў*, калі датычыцца, сведчаць аб тым, што плошча і стан Каштоўнасцей асаблівай аховы* не памяншаецца і не пагаршаецца	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. выше и концепцию HCV
9.3.1	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.3.1.	х) Для асабліва ахоўваемых тэрыторый - аб'ектаў маніторынгу Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя: вынікі маніторынгу	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. выше и концепцию HCV
9.3.1	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.3.1.	х) Палявыя праверкі сведчаць аб тым, што плошча і стан Каштоўнасцямі асаблівай аховы* не памяншаецца і не пагаршаецца	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. выше и концепцию HCV
9.3.1	P	Предлагается новый верификатор к критерию 9.3.1.	х) Матэрыялы кансультацыі з зацікаўленымі бакамі сведчаць аб тым, што плошча і стан Каштоўнасцямі асаблівай аховы* не памяншаецца і не пагаршаецца	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. выше и концепцию HCV
9.3.2	P	Прапануем новую рэдакцыю.	9.3.2. У выпадку, калі выяўлена, што мерапрыемствы пагражаюць выяўленым Каштоўнасцям асаблівай аховы*, мерапрыемствы прыпыняюцца і прымаюцца меры па мінімізацыі негатыўнага ўплыву, аднаўленні* і захаванні Каштоўнасцяў асаблівай аховы* (згодна з 9.2), а мерапрыемствы адпаведна карэктуюцца. (AMI 9.3.2 адаптаваны).	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено частично. 9.3.2. У выпадку, калі выяўлена, што мерапрыемствы пагражаюць ідэнтыфікаваным Каштоўнасцям асаблівай аховы*, прымаюцца меры па мінімізацыі негатыўнага ўплыву, аднаўленні* і захаванні Каштоўнасцяў асаблівай аховы* (згодна з 9.2), а мерапрыемствы адпаведна карэктуюцца. (AMI 9.3.2 адаптаваны).
9.3.2	P	Индикатор 9.3.2. приведен в соответствие с ЕМИ. В индикаторе ЕМИ указывается что "The strategies and actions prevent damage and avoid risks to High Conservation Values*, even when the scientific information is incomplete or inconclusive, and when the vulnerability and sensitivity of High Conservation Values* are uncertain". Формулировка приведенная во 2 версии Белорусского национального стандарта "прымаюцца меры па мінімізацыі негатыўнага ўплыву",	Предлагается вернуться к версии индикатора приведенной в первой редакции Белорусского национального стандарта: 9.3.2. У выпадку, калі экспертамі і зацікаўленымі бакамі* выяўлена, што дзейнасць Арганізацыі* пагражае Каштоўнасцям асаблівай аховы*, гэтая дзейнасць перапыняецца неадкладна, і аднаўляецца* толькі пасля прыняцця	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. 9.3.2. У выпадку, калі выяўлена, што мерапрыемствы пагражаюць ідэнтыфікаваным Каштоўнасцям асаблівай аховы*, прымаюцца меры па мінімізацыі негатыўнага ўплыву, аднаўленні* і захаванні Каштоўнасцяў асаблівай аховы* (згодна з 9.2), а мерапрыемствы адпаведна карэктуюцца. (AMI 9.3.2 адаптаваны).

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

		не обеспечивают выполнение требований индикатора.	эфектыўных мераў па аднаўленню* і захаванню Каштоўнасцей асаблівай аховы* (згодна з 9.2). (АМІ 9.3.3 адаптаваны). Данный вариант полностью отражает ЕМИ.			
9.3.2	P	Предлагается дополнительный верификатор к критерию 9.3.2.	х) Кансультацыі з зацікаўленымі бакамі* і экспертамі	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Отклонено. Считаем, что достаточно полевой проверки и опроса в организации
9.3.2	P	Предлагается дополнительный верификатор к критерию 9.3.2.	х) Кансультацыі з зацікаўленымі бакамі* і экспертамі падцвярджаюць, што арганізацыя прыймае неабходныя эфектыўныя меры па карэктэроўцы рэжыму вядзення лясной гаспадаркі, з мэтай аднаўлення і захавання Каштоўнасцей асаблівай аховы*, у тым ліку прапанаваныя абмежаванні	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Отклонено. Считаем, что достаточно полевой проверки и опроса в организации
9.3.3 Стр. 44		«9.3.3. У выпадку, калі ў межах Адзінкі кіравання* выяўлены новыя КАА 3 або КАА 6». По нашему мнению термин «обнаружены» является неконкретным.	Предлагаем заменить «У выпадку, калі ў межах Адзінкі кіравання* выяўлены новыя» на «В случае получения Организацией* информации о наличии в границах Единицы управления* новых».	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Учтено. Идикатор изложен в редакции: 9.3.3. У выпадку, калі ў межах Адзінкі кіравання* ідэнтыфікаваныя новыя Каштоўнасці асаблівай аховы*, Арганізацыяй* пры неабходнасці прымаюцца карэктуючыя меры прапарцыйна маштабу*, інтэнсіўнасці* і рызыцы* гаспадарчай дзейнасці (АМІ 9.3.3 адаптаваны).
9.3.3	P	Предлагается вернуться к первой редакции нового дополнительного критерия, приведенной в версии 1 Белорусского национального стандарта.	9.3.3. У выпадку, калі ў межах Адзінкі кіравання* выяўлены новыя Каштоўнасці асаблівай аховы*, рэжым вядзення лясной гаспадаркі карэктуюцца згодна з прынятымі абмежаваннямі. Дзейнасць, якая пагражае стану Каштоўнасцей асаблівай аховы* перапыняецца да прыняцця эфектыўных мераў па аднаўленню* і захаванню Каштоўнасцей асаблівай аховы*. (новы індикатар)	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено. Идикатор изложен в редакции: 9.3.3. У выпадку, калі ў межах Адзінкі кіравання* ідэнтыфікаваныя новыя Каштоўнасці асаблівай аховы*, Арганізацыяй* пры неабходнасці прымаюцца карэктуючыя меры прапарцыйна маштабу*, інтэнсіўнасці* і рызыцы* гаспадарчай дзейнасці (АМІ 9.3.3 адаптаваны).
9.3.3	P	Предлагается дополнительный верификатор к критерию 9.3.3	х) Працэдура выяўлення новых Каштоўнасцей асаблівай аховы*	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Проверяется не процедура, а результат. Откорректирована концепция ВПЦ. Верификаторы изложены в редакции: Верыфікатары: а) Праекты ахоўных дакументаў, прадугледжаныя ў дадатку Е і перададзеныя ў Арганізацыю*; б) Дакументацыя аб дзейнасці на тэрыторыях з

Проект беларускага нацыянальнага стандарту FSC-STD-BY-V1-2-2019 версія 1-2

						ідэнтыфікаванымі Каштоўнасцямі асаблівай аховы*; в) Апытанне адказных працаўнікоў* Арганізацыі*; г) Палявая праверка.
9.3.3	P	Прадаецца дадатковы верыфікатар к крытэрыю 9.3.3.	х) Кансультацыі з зацікаўленымі бакамі* і экспертамі падцвярджаюць, што арганізацыя прымае неабходныя эфектыўныя меры па карэктароўцы рэжыму вядзення лясной гаспадаркі, з мэтай аднаўлення і захавання Каштоўнасцей асаблівай аховы*, у тым ліку прапанаваныя абмежаванні	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ і концепцыю HCV
9.4.1.	P	Прапануем пакінуць рэдакцыю АМІ	9.4.1. Праграма перыядычнага маніторынга ацэньвае: 1) Выкананне стратэгіі; 2) Стан Каштоўнасцей асаблівай аховы *, як і тэрыторыі, якія гэтыя Каштоўнасці асаблівай аховы* змяшчаюць; і 3) Эфектыўнасць стратэгіі і дзеянняў па ахове* Каштоўнасцей асаблівай аховы* дзеля іх поўнага падтрымання і/або паляпшэння(АМІ 9.4.1 прыняты) Верфікатары: - праграма маніторынга Каштоўнасцей асаблівай аховы* на тэрыторыі Адзінкі кіравання* з адлюстраваннем метадыкі ацэнкі стану Каштоўнасцей асаблівай аховы* - Вынікі маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы* згодна з праграмай і ацэнка эфектыўнасці стратэгіі/планаў і дзеянняў па ахове* Каштоўнасцей асаблівай аховы* - Грамадскія справаздачы па выніках маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы* пры іх наяўнасці. - Матэрыялы маніторынгу КАА* ўпаўнаважанымі органамі -для асоба ахоўваемых тэрыторый – аб'ектаў маніторынгу Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя – вынікі маніторынгу (пры неабходнасці).	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено частично. 9.4.1. Маніторынг ідэнтыфікаваных КАА* выконваецца ў адпаведнасці з крытэрыямі і перыядычнасцю ў адпаведнасці з дадаткам Д (АМІ 9.4.1, адаптаваны). Верыфікатары: а) Матэрыялы маніторынгу КАА* ў адпаведнасці з дадаткам Д.

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

9.4.1	P	Адаптиваны і прапанаваны ў версіі 2 Беларускага нацыянальнага стандарта індикатор не адпавядаюць ЕМІ і не адражае суті крытэрыя 9.4.	Прапанавана версія індикатора адпавядаючая ЕМІ і прыведзеная ў першай версіі нацстандарта: 9.4.1. Праграма перыядычнага маніторынга ацэньвае: 1) Выкананне стратэгіі; 2) Стан Каштоўнасцей асаблівай аховы *, як і тэрыторыі, якія гэтыя Каштоўнасці асаблівай аховы* змяшчаюць; 3) Эфектыўнасць стратэгіі і дзеянняў па ахове* Каштоўнасцей асаблівай аховы* дзеля іх поўнага падтрымання і/або паляпшэння (АМІ 9.4.1 прыняты)	Абшчэствяная арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экал	См. вышэ
9.4.1	P	Прапанаваныя ў версіі 2 Беларускага нацыянальнага стандарта верыфікатары не дазваляюць ацэніць выкананне індикатора 9.4.1 прыведзенага ў адпавядаючым з ЕМІ.	Прапанаваны новыя верыфікатары: х) Праграма маніторынга Каштоўнасцей асаблівай аховы* на тэрыторыі Адзінкі кіравання* з адлюстраваннем метадыкі ацэнкі стану Каштоўнасцей асаблівай аховы*, эфектыўнасці стратэгіі/планаў і дзеянняў па ахове* Каштоўнасцей асаблівай аховы* х) Вынікі маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы* па дадзеных штогадовых справаздач з адлюстраваннем стану Каштоўнасцей асаблівай аховы* і ацэнкай эфектыўнасці стратэгіі/планаў і дзеянняў па ахове* Каштоўнасцей асаблівай аховы* х) Грамадскія справаздачы па выніках маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы*.	Абшчэствяная арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экал	См. вышэ
9.4.1	P	Адаптиваны і прапанаваны ў версіі 2 Беларускага нацыянальнага стандарта індикатор не адпавядаюць ЕМІ і не адражае змест крытэрыя 9.4, а значыць не дазваляе ацэніць яго.	Прапанавана версія індикатора адпавядаючая ЕМІ: 9.4.2 Праграма маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы* ўключае ўзаемадзеянне* з закранутымі бакамі*, зацікаўленымі бакамі* і экспертамі. (АМІ 9.4.2 прыняты)	Абшчэствяная арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экал	См. вышэ
9.4.2	P	Прапануем не змяняць рэдакцыю індикатора АМІ.	9.4.2. Праграма маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы* ўключае ўзаемадзеянне* з закранутымі бакамі*, зацікаўленымі бакамі* і экспертамі. (АМІ 9.4.2 прыняты)	НЭПКон/ Зубкевіч А.В.	Аудитор	Отклонено. Індикатор изложен в редакции: 9.4.2. У выпадку, калі Арганізацыя* сама збірае звесткі аб стане КАА*, яна дае рэзюмэ вынікаў маніторынгу (за выключэннем канфедыцыйнай інфармацыі) закранутым* і зацікаўленым бакам* па іх запыце (АМІ 9.4.2, 9.4.3 аб'яднанія і адаптаваныя).

Проект беларускага нацыянальнага стандарту FSC-STD-BY-V1-2-2019 версія 1-2

						Верыфікатары: а) Рэзюмэ вынікаў маніторынгу КАА* ў адпаведнасці з дадаткам Д. б) Апытанне закранутых* і зацікаўленых бакоў*. в) Апытанне адказных працаўнікоў*.
9.4.2	P	Предложены новые верификаторы, в соответствующие индикатору ЕМИ 9.4.2.	Предложены новые верификаторы: х) Праграма маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы* на тэрыторыі Адзінкі кіравання* з адлюстраваннем механізмаў узамадзейнення з закранутымі і зацікаўленымі бакамі х) Матэрыялы кансультацыі з закранутымі і зацікаўленымі бакамі* х) Праграма маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы* павінна* знаходзіцца ў публічным доступе.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экоп	См. выше
9.4.3	P	Прапануем не змяняць рэдакцыю індикатора АМІ.	9.4.3. Праграма маніторынгу мае дастатковы ахоп, дэталізацыю і перыядычнасць для выяўлення змен у Каштоўнасцей асаблівай аховы* адносна іх першапачатковай ацэнкі і стану, вызначанага для кожнай Каштоўнасці асаблівай аховы*, з улікам найлепшай даступнай інфармацыі* (АМІ 9.4.3 прыняты)	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	9.4.2. У выпадку, калі Арганізацыя* сама збірае звесткі аб стане КАА*, яна дае рэзюмэ вынікаў маніторынгу (за выключэннем канфедыцыйнай інфармацыі) закранутым* і зацікаўленым бакам* па іх запыце (АМІ 9.4.2, 9.4.3 аб'яднаныя і адаптаваныя). Верыфікатары: а) Рэзюмэ вынікаў маніторынгу КАА* ў адпаведнасці з дадаткам Д. б) Апытанне закранутых* і зацікаўленых бакоў*. в) Апытанне адказных працаўнікоў*.
9.4.3	P	Предложены новые верификаторы, соответствующие индикатору 9.4.3 ЕМИ	Предложены новые верификаторы: х) Праграма маніторынгу утрымлівае звесткі пра ахоп, дэталізацыю і перыядычнасць маніторынгу кожнай Каштоўнасці асаблівай аховы* з улікам найлепшай даступнай інфармацыі* х) Справаздачы па выніках маніторынгу павінны стварацца штогадова, каб улічваць бягучыя змены ў стане Каштоўнасцей асаблівай аховы* Х) Штогадовыя справаздачы па выніках маніторынгу павінны ўтрымліваць звесткі аб іх першапачатковай ацэнкі і актуальным стане, каб параўноўваць бягучыя змены ў	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экоп	См. выше

Проект беларускага нацыянальнага стандарту FSC-STD-BY-V1-2-2019 версія 1-2

			стане Каштоўнасцей асаблівай аховы* х) Праграма маніторынгу павінна карэктавацца пасля прыняцця новага Праекта арганізацыі і вяздзення лясной гаспадаркі*. Пасля заканчэння рэвізійнага перыяду павінна быць зроблена дэталізаваная справаздача па зменах у стане Каштоўнасцей асаблівай аховы* і праведзеных у іх гаспадарчых мерапрыемстваў. х) Праграма маніторынгу Каштоўнасцей асаблівай аховы* павінна ўтрымліваць/адлюстроўваць вынікі Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя, у прыватнасці комплекснага маніторынгу асоба ахоўваемых тэрыторый (калі дастасоўна).			
9.4.4	P	Прапануем не змяняць рэдакцыю індикатора АМІ, якая больш, на наш погляд, адпавядае патрабаванням.	9.4.4 Стратэгіі і дзеянні па кіраванню адаптуюцца, калі маніторынг, альбо іншая актуальная інфармацыя паказвае, што існуючыя стратэгіі і дзеянні недастатковыя для падтрымання, забеспячэння ці/альбо паляпшэння стану Каштоўнасцей асаблівай аховы*.	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Изложено в редакции: 9.4.3. Арганізацыя* ўлічвае вынікі маніторынгу ідэнтыфікаваных КАА* пры планаванні гаспадарчай дзейнасці (АМІ 9.4.4 адаптаваны). Верыфікатары: а) Матэрыялы Плана кіравання*.
9.4.4	P	Адаптированный и предложенный в версии 2 Белорусского национального стандарта индикатор не соответствуют ЕМИ	Предложена версия индикатора, соответствующая ЕМИ 9.4.4: Стратэгіі і дзеянні па кіраванню адаптуюцца, калі маніторынг альбо іншая актуальная інфармацыя паказвае, што існуючыя стратэгіі і дзеянні недастатковыя для падтрымання, забеспячэння і/альбо паляпшэння стану Каштоўнасцей асаблівай аховы*.	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ
9.4.4	P	Предложены новые верификаторы, соответствующие индикатору 9.4.4 ЕМИ	Предложены новые верификаторы: х) Матэрыялы, якія падцвярджаюць/адлюстроўваюць, што гаспадарчыя планы і мерапрыемствы былі адаптаваны пасля таго, як маніторынг або іншая інфармацыя паказала, што існуючых стратэгіі і дзеянняў недастаткова для забеспячэння падтрымкі і/або паляпшэння	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	См. вышэ

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

			Каштоўнасцей асаблівай аховы*. х) Матэрыялы кансультацый з закранутымі* і зацікаўленымі бакамі* падцьвярджаюць/паказваюць, што прапановы закранутых* і зацікаўленых бакоў*, накіраваныя на паляпшэнне забеспячэння падтрымкі ці/або паляпшэння Каштоўнасцей асаблівай аховы*, былі выкарыстаны арганізацыяй.			
10.8.2	T	Опечатка в предложении: «Арганізацыя ўжывае біялагічныя сродкі кантролю...»	Изменить – «Арганізацыя ўжывае біялагічныя сродкі кантролю...»	SGS S.A./Луферов А.О.	Аудитор	Исправлено
10.10	P	В критерии 10.10 указывается на необходимость предупреждения нарушения редких* и пагражальных* відаў, біятопаў*, экасістэм* і ландшафтных каштоўнасцяў* при развитии инфраструктуры, в то же время ни один из предложенных индикаторов к данному критерию, а также верификаторов, не отражает сути требования критерия 10.10.	Предлагается уточнить индикаторы, в соответствии с ЕМИ: 10.10.1 - Пры будаўніцтве, утрыманні і эксплуатацыі дарог і інфраструктуры забяспечваецца ахова* прыродных каштоўнасцяў*, выяўленых у адпаведнасці з патрабаваннямі крытэрыя* 6.1, у тым ліку рэдкіх* і пагражальных* відаў, біятопаў*, экасістэм* і ландшафтных каштоўнасцяў* (пры іх наяўнасці) (АМІ 10.10.1 адаптаваны). 10.10.2 Пры правядзенні лесааднаўлення і догляду за лясамі забяспечваецца ахова* прыродных каштоўнасцяў*, выяўленых у адпаведнасці з патрабаваннямі крытэрыя* 6.1, у тым ліку рэдкіх* і пагражальных* відаў, біятопаў*, экасістэм* і ландшафтных каштоўнасцяў* (пры іх наяўнасці) (АМІ 10.10.2 адаптаваны).	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Индикаторы 10.10.1 и 10.10.2 изложены в редакции ЕМИ и приняты: 10.10.1. Пры будаўніцтве, утрыманні і эксплуатацыі дарог і інфраструктуры забяспечваецца ахова* прыродных каштоўнасцяў*, выяўленых у адпаведнасці з патрабаваннямі крытэра* 6.1. (АМІ 10.10.1 прыняты). 10.10.2 Пры правядзенні лесааднаўлення і догляду за лясамі забяспечваецца ахова* прыродных каштоўнасцяў*, выяўленых у адпаведнасці з патрабаваннямі крытэра* 6.1. (АМІ 10.10.2 прыняты).
10.10.1	P	ЕМИ указывает на связь данных индикаторов с критерием 6.1. В то же время в версии 2 Белорусского национального стандарта предложенные верификаторы не позволяют в полной мере оценить влияние существующей инфраструктуры и нового строительства на редкія* і пагражальныя* віды, біятопы*, экасістэмы* і ландшафтныя каштоўнасці*	Предлагаются дополнительные верификаторы: х) матэрыялы ацэнкі ўздзеяння на навакольнае асяроддзе х) кансультацыі з зацікаўленымі і закранутымі бакамі;	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Верификаторы изложены в редакции: а) Праекты будаўніцтва дарог і інфраструктуры. б) Палявая праверка. в) Апытанне зацікаўленых* і закранутых* бакоў.
10.10.2	P	ЕМИ указывает на связь данных индикаторов с критерием 6.1. В то же время в версии 2 Белорусского национального стандарта предложенные верификаторы не позволяют в полной мере оценить влияние	Предлагаются дополнительные верификаторы: х) Запланаваныя і праведзеныя мерапрыемствы па лесааднаўленню і	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Отклонено.

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

		лесохозяйственной деятельности на редкія* і пагражальныя* віды, біятопы*, экасістэмы* і ландшафтныя каштоўнасці*	догляду за лясамі не супярэчаць ахоўным* дакументам на месцы пасялення* редкіх* і пагражальных* відаў (калі датычыцца). х) Запланаваныя і праведзеныя мерапрыемствы па лесааднаўленню і догляду за лясамі ўлічваюць праекты ахоўных* дакументаў і/або матэрыялы аб прыпыненні дзейнасці ў выяўленых месцах пражывання редкіх* і пагражальных* відаў, да якіх пачата працэдура перадачы пад ахову (калі датычыцца).			
10.10.3		Индикатор ЕМИ указывает на необходимость предотвращения и смягчения возможных нарушений водоемов, водотоков, редкіх* і пагражальных* відаў, біятопаў*, экасістэм* і ландшафтных каштоўнасцяў*, а также на необходимость изменения мер управления для предотвращения дальнейшего ущерба. В то же время в версии 2 Белорусского национального стандарта предложенные верификаторы не позволяют в полной мере оценить принимаемые меры по предотвращению возможных нарушений, а также возможные механизмы изменения мер управления для предотвращения дальнейшего ущерба редкім* і пагражальным* відам, біятопам*, экасістэмам* і ландшафтным каштоўнасцям*.	Предлагаются дополнительные верификаторы: х) Ахоўныя* дакументы на месцы пасялення* редкіх* і пагражальных* відаў (калі неабходна). х) Праекты ахоўных* дакументаў і / або матэрыялы аб прыпыненні дзейнасці ў выяўленых месцах пражывання редкіх* і пагражальных* відаў, да якіх пачата працэдура перадачы пад ахову. х) кансультацыі з зацікаўленымі бакамі	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол	Учтено частично. Документы на редкие виды рассматриваются в индикаторе 6.4. Верификаторы изложены в редакции: а) Дакументы Плана кіравання*. б) Лесасечныя білеты, лясныя білеты ці іншыя дакументы. в) Палявая праверка. г) Апытанне зацікаўленых* і закранутых* бакоў
10.11.3	P	Прапануем новую рэдакцыю. 10.11.3. Гэты індикатар больш скіраваны на захванне мёртвай драўніны. Таму лічым метэзгодным такую рэдакцыю. Пры выкананні гэтага індикатара будучь захоўвацца парубачныя рэшткі (не будучь зпальвацца) і захоўвацца валёж.	10.11.3. На лесасеках павінны пакідацца парубачныя рэшткі, галлё, сукі, калоды, валёж і інш для захавання ўрадлівасці глебы і падтрымання біразнастайнасці. (гл. Таксама 6.6.3)	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено частично. Использована формулировка из ЕМИ: 10.11.3. Дастатковая колькасць мёртвай і паракнеючай біямасы і лясной структуры застаецца ў лесе для захавання прыродных каштоўнасцяў*
10.11.3	P	В целом видится целесообразным поддержать здесь предложение, сформулированное Александром Зубкевичем Прапануем новую рэдакцыю. 10.11.3. Гэты індикатар больш скіраваны на захванне мёртвай драўніны. Таму лічым метэзгодным такую рэдакцыю. Пры выкананні гэтага індикатара будучь захоўвацца парубачныя рэшткі (не будучь зпальвацца) і захоўвацца валёж.	10.11.3. На лесасеках павінны пакідацца парубачныя рэшткі, галлё, сукі, калоды, валёж і інш для захавання ўрадлівасці глебы і падтрымання біразнастайнасці. (гл. Таксама 6.6.3)	НЭПКон/Козулько Г.А.	Аудитор	См. выше.
10.11.4	P		10.11.4. Пры нарыхтоўцы драўніны і недраўняных рэсурсаў мінімізавана	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено. Индикатор и верификаторы изложены в редакции:

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

			пашкоджанне пакідаемых дрэў і элементаў лясной экасістэмы* (гл. 10.11.3 і 6.6.3). (AMI 10.11.4, адаптаваны). Верыфікатары: а) Акты абследавання лясных насаджэнняў; б) Акты агляду лесасек; в) Палявая праверка.			10.11.4. Пры нарыхтоўцы драўніны і недраўнінных рэсурсаў мінімізаванае пашкоджанне пакідаемых дрэў і прыродных каштоўнасцяў* (AMI 10.11.4, адаптаваны). Верыфікатары: а) Акты абследавання лясных насаджэнняў; б) Акты агляду лесасек; в) Палявая праверка.
10.12.1	P	Дадаць верыфікатары, якія датычацца выкарыстання абсарбенту і працэкаў алею і паліва. Гэта звязана	-у месцах заправы мотапіл павінны выкарыстоўвацца адпаведныя камплекты абсарбенту масла або адмысловыя ёмістасці для запраўкі, якія не працякаюць. - тэхніка, якая працуе ў лесе, не павінна мець працэкаў алею і паліва.	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Учтено. Индикатор изложен в редакции: 10.12.1. Збор, назапашванне, вывозка і ўтылізацыя ўсіх відаў адходаў* ажыццяўляецца экалагічна прымальнымі спосабамі, якія забяспечваюць захаванне прыродных каштоўнасцяў*, як адзначана ў Крытэрыі* 6.1. Прымаюцца меры па захаванні прыродных каштоўнасцяў* ад працэкаў алею, паліва на лясной тэхніцы пры яе працы ў лесе (AMI 10.12.1, адаптаваны).
Приложение А. Стр. 62		Приложение А не включает международно-правовые документы, хотя на стр. 5 сказано «Арганізацыя* павінна* выконваць усе ... ратыфікаваныя* на нацыянальным узроўні міжнародныя дамовы, канвенцыі і пагадненні». Аналагічна на стр. 8 «Арганізацыя* павінна* выконваць ... ратыфікаваныя* міжнародныя канвенцыі і абавязковыя нарматыўныя дакументы*».	Дополнить Приложение А перечнем применимых и вступивших в силу для Беларуси международно-правовых актов.	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Дополнено
Дадатак Д (III Змен навакольнага асяроддзя)	P	Прапануем новую рэдакцыю калонкі “Элемент маніторынгу”	Плошча рэпрэзентатыўных ўчасткаў і эфектыўнасць мер па іх узнаўленню і ахове Стан біятопамі і эфектыўнасць мер па іх кіраванню і ахове Каштоўнасці асаблівай аховы* і эфектыўнасць мер па іх кіраванню і ахове катэгорый 1, 2 і 4, якія вызначаны ў крытэры 9.1	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор	Отклонено. Предложенные критерии не проверяемы.
Стр. 54		Термин «Ахоўваемыя лясы – прыродаахоўныя і ахоўныя лясы ў адпаведнасці з нацыянальным заканадаўствам» юридэчаскі ошибочен. В Беларусі охраняюцца все прыродныя тэрыторыі, в т.ч. абсалютна все леса. Леса в границах ООПТ являюцца	Исправить либо исключить термин.	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Термин «Ахоўваемыя лясы» іспользуецца толькі в стандарце для цэлей упрощенія воспріятыя і вклучае дзве катэгорыі лесов в соответствии с Лесным кодексом (природоохранные и защитные)

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

		особо охраняемыми.				
Стр. 54		Термин «Вельмі абмежаваная частка (Very limited portion) – плошча, якая не перавышае 0,5% ад плошчы Адзінкі кіравання* на працягу любога асобна ўзятага года, і што не перавышае больш 5% плошчы Адзінкі кіравання* у суме» представляется некорректным. В индикаторе речь идёт о процессе (преобразовании). В то же время слова «не перавышае больш 5% плошчы Адзінкі кіравання* у суме» не имеют привязки к сроку. Кроме того, фраза «не перавышае больш 5%» логически некорректна.	Дополнить. Исправить.	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Исправлено.
Стр. 57	Т	Не хватает англоязычной формулировки для определения «Лесаўпарадкавальны праект».	Предложение – «Forest management project».	SGS S.A./Луферов А.О.	Аудитор	Добавлено
Стр. 59		Термин «Прыбярэжная зона (Riparian zone) – паверхня падзела паміж сушай і вадаёмамі і расліннасць на ёй. У Нацыянальным стандарце да прыбярэжнай зоны належаць участкі, якія прылягаюць да водных аб'ектаў, якія паводле Воднага кодэкса Беларусі належаць да вадаахоўных зон і прыбярэжных палос.» представляется неоправданным. По охвату территории идентичен термину «водоохранная зона»	Заменить на «Водоохранная зона». При необходимости дополнить термином «Прибрежная полоса».	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Отклонено. В отдельных случаях выделяются прибрежные полосы, но не выделяются водоохранные зоны
Стр. 60		Фраза «экасістэмы на рэпрэзентатыўных участках* павінны быць пераважна натуральнымі;». В такой трактовке достаточно 51% естественных экосистем. Это представляется недостаточным.	Предлагаем установить нижний допустимый предел на уровне 75% естественных экосистем.	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Отклонено. В результате активного лесопользования почти все леса в Беларуси были затронуты хозяйственной деятельностью и несут в себе ее следы, что не позволяет говорить об их естественности.
Стр. 60		Термин «адкрытая спрэчка» не имеет толкования	Дополнить. Например, указать с какого момента спор считается открытым.	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Переформулировано
Стр. 60		Термин «спрэчка*, якая працягваецца» не имеет толкования	Дополнить. Например, указать какое событие (действие) считается моментом открытия и закрытия (решения) спора.	ОО «Экодом»/Федоров Г.Ю.	Экол	Переформулировано

Дополнительные комментарии или предложения

1	<p>ДАДАТАК Г. Крытэрыі вызначэння <i>рэпрэзентатыўных участкаў*</i></p> <p>1. <i>Рэпрэзентатыўныя участкі*</i> павінны з'яўляцца натуральнымі экасістэмамі і вызначацца найперш сярод стараўзроставых лясоў натуральнага паходжання (насаджэнні штучнага паходжання магчыма адносіць да <i>рэпрэзентатыўных участкаў*</i>, толькі калі плошча стараўзроставых лясоў і лясоў натуральнага паходжання складае менш за 5% ад паверхні плошчы <i>адзінкі кіравання*</i>.</p> <p>2. Сярод <i>рэпрэзентатыўных участкаў*</i> павінны таксама быць прадстаўлены адпаведныя не лясныя (балоты, вадаёмы, лугі і інш.) натуральныя экасістэмы існуючыя ў межах <i>адзінкі кіравання*</i>.</p>	Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны»	Экол
---	---	--	------

Проект беларускаго нацыянальнага стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версія 1-2

	<p>3. Плошча <i>рэпрэзентатыўных участкаў*</i> павінна быць прапарцыйна агульнай плошчы адпаведнага тыпу расліннасці і лясным фармацыям ці тыпам леса, калі гэта магчыма.</p> <p>4. Асобныя <i>рэпрэзентатыўныя ўчасткі*</i>, для выканання сваіх функцый, павінны быць дастаткова вялікімі па плошчы. Аптымальная плошча павінна быць ня менш за 10 га, акрамя выпадкаў калі <i>рэпрэзентатыўныя ўчасткі*</i> прадстаўлены вельмі рэдкімі экасістэмамі. Пад час вызначэння <i>рэпрэзентатыўных участкаў*</i> перавагу неабходна аддаваць спалучэнню вялікіх масіваў (плошчай больш за 100 га) і невялікіх участкаў (плошчай ад 10 га).</p> <p>5. Па мыгчымасці неабходна забяспечваць сувязь паміж асобнымі масівамі рэпрэзентатыўных участкаў*.</p> <p>6 Да <i>рэпрэзентатыўных участкаў*</i>, магчыма і мэтазгодна адносіць: рэдкія і тыповыя для тэрыторыі Беларусі біятопы, месцы абітання ахоўваемых відаў для якіх неабходны рэжэм аховы блізкі да запаведнага (совы, буйныя драпежныя птушкі, дзятлы і інш), некаторыя катэгорыі КАА.</p> <p>7. Пад час выбару <i>рэпрэзентатыўных участкаў*</i> неабходна пазбягаць выпадкаў, калі да іх адносяцца лясы паблізу аўтамабільных дарог міжнароднага і рэспубліканскага значэння, рэкрэацыйных зон, населенных пунктаў, ліній электраперадач высокай магутнасці;</p> <p>8. <i>Рэпрэзентатыўныя ўчасткі*</i> павінны захоўвацца ў натуральным стане назаўсёды, а не толькі на рэвізійны перыяд. Недапушчальным з'яўляецца замена рэпрэзентатыўных участкаў* пад час чарговага лесаўпарадкавання, за выключэннем выпадкаў калі яны не адпавядаюць акрэсленым вышэй крытэрыям, альбо цалкам і безваротна страцілі свае ўласцівасці.</p>		
2	<p>Дадатак Ж Меры па захаванні асаблівасцей экасістэм (Элементы біяразнастайнасці)</p> <p>Пры правядзенні лесагаспадарчых і лесанарыхтоўчых мерапрыемстваў павінны захоўвацца элементы біяразнастайнасці, якія характэрны для натуральных лясоў, што дазваляе паменшыць шкоду экасістэмам і паскорыць іх аднаўленне:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на высечках рубак галоўнага карыстання, а пры магчымасці і на суцельных высечках іншых рубак, захоўваецца не менш 10 на гектар (пераважна з найбольшым дыяметрам) жывых дрэў пераважна ўсіх парод. Гэтыя дрэвы могуць уключаць у сабе калі прысутнічаюць на высечках: <ul style="list-style-type: none"> а) <i>адзінкавыя старыя і буйныя дуπλαватыя дрэвы, дрэвы мудрагелістых формаў;</i> б) <i>дрэвы папярэдных пакаленняў;</i> в) <i>дрэвы традыцыйнага выкарыстання (бортніцтва, святыя дрэвы і інш.) і з выбітнымі ўласцівасцямі (плюсавыя);</i> - насенныя дрэвы гаспадарча каштоўных парод - сухія дрэвы і/або буйныя дрэвы з сухімі вяршынямі; - сярэднія і дробныя дрэвы рэдкіх, асабліва шырокалісцевых, парод і формаў і іх групы - валеж, ветравал, ветралом, а таксама высокія пні; - дрэвы з вялікай колькасцю кнотавых грыбоў - крыніцы; - пастаянныя і часавыя вадацёкі і вадаёмы; - крупныя камяні, груды камянёў, рэшткі гістарычных збудаванняў з каменя, бетону; - ахоўныя віды раслін і жывёл; 	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор

Проект беларускага нацыянальнага стандарту FSC-STD-BY-V1-2-2019 версія 1-2

	<ul style="list-style-type: none"> - падлесак і падрост і іх біягруппы; - мурашнікі з буфернай зонай вакол іх; - каланіяльныя селішчы птушак. - на высечках, якія мяжуюць з адкрытымі ландшафтамі (лугі, палі, рачныя даліны, населеныя пункты і інш.) захоўваюцца буферныя зоны (памерам не менш 1/2 вышыні дрэвастою ў буфернай зоне). 		
3	<p>Пры выяўленні нор, дрэў з гнёздамі буйных птушак трэба прыпыніць лесагаспадарчыя і лесанарыхтоўчыя мерапрыемствы і вызначыць, адносяцца лі гэтыя норы, гнёзды да рэдкай відаў*/пагражальных відаў. Калі так, то выконваюцца працэдуры згодна крытэра 6.4.</p>	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор
4	<p>Від, колькасць і аб'ём захоўваемых элементаў біразнастайнасці залежаць ад іх наяўнасці і магчымасці іх захавання пры розных відах гаспадарчых мерапрыемстваў. Такія элементы біразнастайнасці ўлічваюцца пры планаванні гаспадарчай дзейнасці і ацэньваюцца пасля правядзення гаспадарчых мерапрыемстваў (індыкатар 10.11.3).</p>	НЭПКон/ Зубкевич А.В.	Аудитор
5	<p>Дадатак Ж Меры па захаванні асаблівасцей экасістэм (Элементы біразнастайнасці)</p> <p>(В целом видится целесообразным поддержать здесь предложения и формулировки, сформулированные Александром Зубкевичем, с небольшой редакцией отдельных слов и фраз)</p> <p>Пры правядзенні лесагаспадарчых і лесанарыхтоўчых мерапрыемстваў павінны захоўвацца элементы біразнастайнасці, якія характэрны для натуральных лясоў, што дазваляе паменшыць шкоду экасістэмам і паскорыць іх аднаўленне:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на высечках рубак галоўнага карыстання, а пры магчымасці і на высечках іншых рубак, захоўваецца не менш 10 на гектар найбольш вялікіх (пераважна з найбольшым дыяметрам) жывых дрэў пераважна ўсіх парод. Гэтыя дрэвы могуць уключаць у сабе калі прысутнічаюць на высечках: <ul style="list-style-type: none"> а) старыя і дуплаватыя дрэвы, дрэвы мудрагелістых формаў; в) дрэвы папярэдніх пакаленняў; г) дрэвы традыцыйнага выкарыстання (бортніцтва, святыя дрэвы і інш.) і з выбітнымі ўласцівасцямі (плюсавыя); - насенныя дрэвы гаспадарча каштоўных парод; - сухія дрэвы і/або буйныя дрэвы з сухімі вяршынямі; - сярэднія і дробныя дрэвы рэдкіх, асабліва шырокалісцевых парод і формаў і іх групы - валеж, ветравал, ветралом, а таксама высокія пні; - дрэвы з вялікай колькасцю кнотавых грыбоў; - крыніцы; - пастаянныя і часавыя вадацёкі і вадаёмы; - крупныя камяні, груды камянёў, рэшткі гістарычных збудаванняў з каменя, бетону; - ахоўныя віды раслін і жывёл; - падлесак і падрост і іх біягруппы; - мурашнікі з буфернай зонай вакол іх; - каланіяльныя селішчы птушак. - на высечках, якія мяжуюць з адкрытымі ландшафтамі (лугі, палі, рачныя даліны, населеныя пункты і 	НЭПКон/Козулько Г.А.	Аудитор

Проект белорусского национального стандарта FSC-STD-BY-V1-2-2019 версия 1-2

	інш.) захоўваюцца буферныя зоны (памерам не менш 1/2 вышыні дрэвастою ў буфернай зоне). Пры выяўленні нор, дрэў з гнёздамі буйных птушак трэба прыпыніць лесагаспадарчыя і лесанарыхтоўчыя мерапрыемствы і вызначыць, адносяцца лі гэтыя норы, гнёзды да <i>рэдкай відаў/пагражальных відаў</i> . Калі так, то выконваюцца працэдуры згодна крытэра 6.4.		
6	¹ Во время проведения аудитов нередко выявляется отсутствие средств индивидуальной защиты для предотвращения порезов именно у лесников-вальщиков, которые в некоторых лесничествах зачастую привлекаются к работам по валке леса наравне со штатными вальщиками. Лесхозы нередко формально подходят к закупкам подобных СИЗ именно для этой категории работников. Уточнение в данном индикаторе позволило бы минимизировать эту проблему.	SGS S.A./Луферов А.О.	Аудитор
7	² Пока у репрезентативных участков не будет на законодательном уровне статуса, аналогичного, к примеру, биотопам в области выделения их в качестве «Природоохранных лесов», будут иметь место определённые затруднения в области их подбора и ведения хозяйства в таких участках. К примеру, в настоящий момент некоторые лесхозы по ошибке используют лесоустроительную «Ведомость выделов, возможных для отнесения к репрезентативным участкам» в качестве официального перечня репрезентативных участков. Хотя это ошибочно, поскольку эта ведомость (сформированная автоматически в программном комплексе) представляет лишь справочную информацию, которую можно использовать для последующего выделения репрезентативных участков. В эту ведомость входят выдела, полностью исключённые на момент проведения лесоустройства из ведения лесного хозяйства (т.е. в которых не запроектированы мероприятия), включая участки вдоль дорог и населённых пунктов, которые могут быть назначены впоследствии самим лесхозом к проведению, например, уборки захламленности. А статус репрезентативных участков, в соответствии с FSC-сертификацией, подразумевает, что эти участки должны быть полностью исключены из хозяйственной деятельности. Однако на национальном уровне в Беларуси статус этих участков не определён, и лесхозы для удовлетворения законодательных требований иногда попросту не могут «не залезть» в эти участки. Лесоустройство, в свою очередь, также не может зашифровать подобные участки, которые могли изначально быть добросовестно подобраны лесхозами, т.к. эти объекты не утверждены никакими решениями, и не имеют правового статуса, а, следовательно, этих выделов не будет на картографии, которая числится в качестве Верификатора А в Индикаторе 6.5.2. В репрезентативных участках чётко не прописан режим хозяйственной деятельности – это полная охрана таких участков, или же проведение мероприятий возможно по согласованию, например, с заинтересованными сторонами. Формулировка в Индикаторе, что «Рэпрэзэнтатыўныя ўчасткі прыродных экасістэм ахоўваюцца...» недостаточна. В связи с вышесказанным, нередко во время аудитов возникают вопросы и поднимаются несоответствия в связи с нарушением изначально некачественно выделенных репрезентативных участков.	SGS S.A./Луферов А.О.	Аудитор